

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

113. Quare Episcopus consecrandus ducitur vestitus veste candida & in habitu Sacerdotali? Ac de ejus præsentatione, postulatione, & interrogationibus agitur. Ex p. 12. t. 1. r. 113.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

mattimonium dissolueretur, quia sicut non potuisset incipere, ita nec posset consistere verum mattimonium inter duas fœminas, qui casus facilis posset contingere, si Hermaphroditus, in quo præualebat sexus fœmineus, contraxisset mattimonium cum viro, & postea inciperet in ipsa præualere sexus virilis: tunc enim proculdubio dissolueretur prius mattimonium, eo quod non posset iam verum mattimonium consistere inter duos viros, quem casum fuit apud Thomam Sanchez præmissum fuisse in magno illo sup opere de mattimonio, ego saltem id inuenire non potui, vbi de impedimentis agit, & vbi agit de mattimonij insolubilitate, ad quem locum pertinet hæc exceptio singularis continens casum, quo mattimonium ratum, & consummatum dissoluitur, etiam quoad vinculum & id obiter pro comperto supposit Basilius Poneus *lib. 7. de mattimonio cap. 57. num. 2.* Quare consequenter etiam dicendum esset, si post dissolutum hac occasione mattimonium; Hermaphroditus, vel fœmina illa, quæ transferat in virum rediret per possibile, vel impossibile ad sexum fœmineum, non ideo debere conualescere prius mattimonium, quod cum iam fuisset omnino dissolutum non posset stare, nisi denuo celebraretur, & sæpe contingeret, quod prior maritus cum alia iam contraxisset, quod secundum mattimonium cum validum fuisset, & consummatum non posset dissolui per reditum prioris vxoris ad sexum fœmineum, vt constat.] Hæc omnia Lugo.

Sup. hoc in tom. 5. tr. 5. Ref. 61. 9. Hoc supposito & seq. & lege etiam eius §. 1. & in tom. 7. tr. 1. Ref. 341. si gnâter prope finem; à vers. Huc pertinet. Verum cognito sexu virili talis ordinatio, si non licita, saltem valida foret, cum iste verè esset vir, & consequenter capax Ordinis. Sed circa superiores difficultates, & alias vide Gibalinum de irregularitate, cap. 3. q. 2. conselt. 6. n. 19. Martinum Perez de Mattimonio, disp. 17. sect. 24. & 15. & alios penes ipsos.

RESOL. CXIII.

Quare Episcopus consecrandus ducitur vestitus veste candida, & in habitu Sacerdotali?

Ac de eius presentatione, postulatione, & interrogationibus agitur. Ex part. 12. tractat. 1. Resolutione 113.

§. 1. **E**T tandem pro coronide huius Tractatus deueniendum est ad mysticas interpretationes omnium, quæ obseruantur ab Episcopis in ministranda Consecratione noui Episcopi; de quibus tractat ex Neotericis Augustin. Barbof. de potestate Episcopi, part. 1. tit. 1. cap. 5. per tot. sed pareant manes amicissimi heu quondam viri nam posset accusari de crimine Plagario; nam omnia quæ de mystica interpretatione prædictorum Rituum obseruat, fuerunt ab ipso desumpta, tacito tamen eius nomine, à sapientissimo Stanislao Socoloquio Canonico Cracouensi, & Concionatore Regio, in Epithalamio de Consecratione Episcoporum, siue Oratione quarta impressa in suis operibus Cracouia, anno 1561. a fol. 411. vsque ad fol. 484.

2. Itaque ego his quæ ab ipso desumptam, addo

authoritatem Neotericorum post ipsum scribentium; vnde ad dubium præsentis Resolutionis sic ipse respondet.

[Ducitur igitur ad suum sponsorem nouus sponsus, ducitur in vestitu candido propter designationem illius candoris, & nuptialis vestis sine qua qui ingressus nuptias fuerat, in tenebras exteriores eiectus est Nemo enim magno & Deo, & Sacrificio, & Pontificatu; dicit Gregorius dignus est nisi quis prius se ipsum Deo Hostiam viuenter, & sanctam exhibuerit, rationabilèque cultum gratum, atque acceptum ostenderit, Deoque Sacrificium laudis spiritumque afflictum, atque contritum obtulerit. Vellis ergo candida, innocentiâ, vel anima indicat; ducitur autem in vestitu Presbyterali, atque Sacerdotali. Neque enim in primæua illa Ecclesia licuit quæquam Episcopum creati, qui non prius per omnes Ecclesiasticos gradus transierit, qui non per multos annos functiones omnium Ordinum exercuerit. Vnde illa laus Cornelij apud beatissimum Martyrem, & Pontificem Cyprianum non iste, inquit, ad Episcopatum subitè peruenit, sed per omnia Ecclesiastica officia promotus, & in diuinis administrationibus Dominum largè promeritus, ad Sacerdotij sublime fastigium, cunctis religionis gradibus ascendit; nec, vt quidam, vim fecit, vt Episcopus fieret, sed ipse vim passus est, vt Episcopatum coactus exciperet. Eodem modo Gregorius laudat Athanasium, laudat Basilium, & adfert hæc de re suum iudicium: Nauticum legem præclaram censo, quæ gubernatori primùm remos committit, deinde ad proram collocat, sicque prioribus muneribus commissis; tandem cum post diuturnam maris verberationem, ac ventorum gubernationem ad gubernacula constituit. Eadem rei militaris est ratio: Miles primò, deinde Centurio, tum Imperator hic optimus ordo est, iisque qui subint in primis conueuibilis. Sed & ipse Pastor Iesus Christus, per omnia primùm tentatus est pro familiaritate absque peccato, priusquam Pontifex factus est, vt possit compati infirmitatibus multorum. Sic pertractus, sic yestitus, sicutur Principi Hierarchæ, magni, & Sacrosancti Tabernaculi admittit, nouus sponsus; postulat. Postulari enim debet Episcopus, non postulare. De Dei enim, & Christi eius iudicio, dicit Cyprianus de Clericorum omnium testimonio, de plebis, quæ adest, suffragio, & de Sacerdotum antiquorum, & bonorum virorum collegio, loco, & gradu Cathedræ Sacerdotalis vacante, Dei voluntate, atque omnium consensione, creati & consecrari debet Episcopus, postulat dicunt sacri pronab, Reuerendissime Antistes, sacra mater Ecclesia, vt hunc præsentem Presbyterum ad onus Episcopatus subleuetis. Faciunt autem id, vt doceant neque Reges, neque Principes, neque Plebem aut Ciuitatis Magistratum, sed Hierarchicam ordinationem atque benedictionem Episcopum constituere illorum testimonium tantum, huius authoritatem esse. Interrogatur postea: Num ea quæ in diuina Scriptura legit, & intelligit; plebem cui præferendus est, & verbis & exemplis docere velit. Num traditiones orthodoxorum Patrum, ac decreta Sanctæ, & Apostolicæ Ecclesiæ & ipse seruare, alios studiosè docere propositum habeat? Num ipse superiori potestati Beati Petri eiusque successorum, penes quos, Summam regiminis sui primus, & Summus Pontifex reliquit Iesus Christus per fidem, subiectionem & obedientiam, secundum Canonum authoritatem, & more, & lege veteri sese subiiciat? Num mores ab omni malo temperare, quantum poterit, Domino adiuuante, ad omne bonum commutare: castitatem & sobrietatem, cum Dei, auxilio custodire, & docere: diuinis negotiis

negotii mancipari, & à terrenis negotiis, & lucris alienis esse: ne scilicet oculos, qui moderandis gressibus præeunt, cura pulueris obscuret, caput namque subiectorum sunt cuncti, qui præsumt; & ut rectè valeant pedes itinera carpere, hæc proculdubio caput debet ex alio providere: Num humilitatem, & patientiam in se ipso custodire, & alios docere velit pauperibus item & peregrinis; omnibusque egentibus, propter nomen Domini, affabilis & misericors esse.

3. Quæ omnia ubi ille sanctè, & bona fide servaturum se quantum humana fert conditio, promiserit summa eius oneris, quod subeundum est, illi ob oculos, tanquam in compendio, ponitur: Episcopum oportere iudicare, interpretari, consecrare, ordinare, offerre, & baptizare. Quod onus cum humanarum virginit non sit, sed Angelicis etiam ipsis humeris sublimis, cumque ab eo solo portari possit, à quo est omnis sufficientia nostra; conferunt se omnes, Consecrator simul sponsas pronubi, ac tota Ecclesia, ad communem orationem, & ut recognoscant Civis Sanctorum, Domesticos Dei se esse, populum supernæ Hierusalem, adiungunt suis orationibus orationes Sanctorum: Ut quod eorum fragilitas non potest, istorum victorialis auctoritas impetret, ut qui iam sunt securi de suis, sint solliciti de nostris. Super novum igitur sponsum pronum ante conspectum Dei iacentem, Deum Patrem, ac Christum Dominum exornant, ut illi viro, vilitati Ecclesiæ providens benignitas omnipotentis diuine gratiæ suæ tribuat largitatè; ut illi benedicere, sanctificare, & consecrare ipse dignetur. Hæc vsque Socolonius. Sed audiamus eius Echum Barbof. videlicet, ubi supra n. 5. sic asserentem: Deducitur postea consecrandus in veste, & ornamento Presbyterali, atque Sacerdotali: neque enim in primæua Ecclesia licuit quemquam Episcopum creari qui non per omnes Ecclesiasticos gradus transferit, qui non per multos annos functiones omnium Ordinum exercuerit. Cum, inquit Cyprianus lib. 4. Ep. 2. de Clericorum omnium testimonio, de plebis, quæ adest suffragio, & de Sacerdotum antiquorum & bonorum virorum Collegio, loco, & gradu Cathedræ sacerdotalis vacante, Dei voluntate atque omnium consensione, creati, & consecrari debeat Episcopus, ideo senior Episcoporum assistentium versus ad consecrationem sic dicit Reuerendissime Pater, postulat sacra Mater Ecclesia Catholica, ut hunc præsentem Presbyterum ad onus Episcopatus subleuet. Illud aperte declarantes, neque Reges, neque Principes, neque Plebem, aut ciuitatis Magistratum, sed Hierarchicam ordinationem atque benedictionem Episcopum constituere, illorum testimonium tantum huius auctoritatem esse. Hæc dum sanctè professus fuerit, proponitur illi vniuersa fidei summa eorum præsertim caput, quibus vniuersa Religio Christiana continetur, summa scilicet, ac diuinissimæ Trinitatis confessio, Incarnationis, salutisque nostræ æconomia, spes vitæ, & resurrectionis futuræ sanctorum communis ac vniuersæ Sanctæ Chatholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ auctoritas. Quæ omnia ubi ille sanctè, & bona fide servaturum se quantum humana fert conditio, promiserit summa eius oneris, quod subeundum est, ad oculos illi, tanquam in compendio ponitur. Episcopum oportere iudicare; interpretari, consecrare, ordinare offerre, baptizare, & confirmare. Ex quibus apparet in hac consecratione Episcopos nullum votum emittere, neque se ad aliquid obligare, nisi ad ea ad quæ tenentur ratione sacerdotij, iurant tamen fidelitatem Sedi Apostolicæ, & se honoraturos Legatos de Latere, & Ecclesiam suam indemnem habere. cap. ego N. de iurand. Vgolinus de off. Episcop. part. 1. §. 1.

n. præterit. Alzed. d. p. 1 cap. 4. num. 18. Hæc omnia Barbosa.

RESOL. CXIV.

Quare Episcopis consecrandis calcantur pedes, & aliquibus Tunicis induuntur, & de aliis vestibus? Ex p. 12. tract. 1. Ref. 114.

§. 1. **R**espondeo cum verbis Socolouij. [Absolutio fidei examine, augustiore sibi que magis proprio habitu induitur Sponsus. Calcantur pedes, ad annunciandum Euangelium pacis, ut eat, non stet, laboret non otiosus delitescat. Induitur item interioribus quibusdam tunicis, penitioris inquam deuotionis innocentiaque, ac integritatis perfectionem denotantibus, cuius solus Deus purarum animarum vnicus amator inspector est, & cuius suauitatem illi soli norunt qui, quæ & qualis sit experiuntur; intus enim est qui iudicat, intus quod iudicatur, ut internorum cura in externorum nimia occupatione nõ minuatur; induitur item Dalmatica, latas manicas habente, Oportet enim Episcopum sicut Dei dispensatorem, hospitem esse, benignum, liberalem non turpis lucri cupidum. Vberioris enim peculiij dispensatorem largiorem esse oportet: qui opes veras esse puret non ut studio aliena bona corrodat: sed ut indigentium penuriam sua liberalitate retineat: qui sua comoda propinquorum bona deputet. Egentis enim mentem doctrina sermo non ita facile penetrat, inquit Gregor. si hunc apud eius animum manus misericordæ non commendat. Verum de munificentia Pastoris satis. Adiciunt autem hic mysticus vestitus super sacerdotalem habitum ad eas actiones atque operationes; quas ipse supra alios sacerdotes, peculiari quodam modo exercere solet iudicandas: quales sunt, vltra regiminis, doctrinæ, ac iurisdictionis auctoritatem, ille quas ex Græcis quidem D. Arcopagita: ex Latinis verò Leo Papa, ex antiquissimo ritu recensent; Præbyterorum, & Diaconorum, atque Virginum consecratio (ut eorum verbis utar) constitutio Ecclesiæ atque Altaris, benedictio item eorumdem, & vnctio per impositiones manuum fidelibus baptizandis, vel conuersis ex hæresi Patalecti Spiritus sancti traditio, quale item est Christina conficere, Christum baptizatorum frontes signare, publicè in Missa penitentes reconciliare, formatas Epistolas mittere. Hæc enim omnia illicita sunt Chorepiscopis, atque Præbiteris (inquit S. Leo) qui ad exemplum, & formam septuaginta discipulorum esse noscuntur: qui quanquam consecrationem habeant, Pontificatus tamen apicè non habent. Quæ omnia solis debent Summis Pontificibus, auctoritate Canonum præcipitur, ut per hoc, & discretio graduum, & dignitatis fastigium Summi Pontificij demonstraretur. Sed neque coram Episcopo licet Presbyteris in baptisterium introire: nec præsentem Antistitem infantem vngere, aut signare: nec penitentem, sine præceptione Episcopi sui, reconciliare, nec eo præsentem, nisi illo iubente, Sacramentum Corporis, & Sanguinis Christi conficere; nec eo eorum posito populum docere vel benedicere, aut salutare, nec plebem vtique exhortari.

2. Induitur autem, vestimentis eorum omnium ordinum, quorum conferendorum potestatem habet; ut & omnibus se ipsum exemplum præbeat, & omnium onera quodammodo portet, pro omnibusque, si indignos ordinat, responsurus sit, & omnium item defectus suppleat, omniumque infirmitatibus condolere

Sup. hoc. cur. sim in to. 3. tr. 3. Ref. 77. §. 1.